



# DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'ASSUMPTES INSTITUCIONALS I GENERALS DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

---

DL. PM. 355-1992

Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2022

Núm. 70

**Presidència  
de la Sra. María Núria Riera i Martos**

Sessió celebrada dia 16 de febrer de 2022

Lloc de celebració: Seu del Parlament

## SUMARI

**I. Compareixença de la delegada del Govern a les Illes Balears**, per tal d'aclarir l'entrada irregular de diverses persones que viatjaven en un vol que va aterrar d'emergència a l'aeroport de Palma per una suposada indisposició mèdica, sol·licitada pel Grup Parlamentari Popular, mitjançant l'escrit RGE núm. 12262/21, i acordada per la Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals, a la sessió de dia 2 de febrer del 2022. . . . . 1332

## II. PROPOSICIONS NO DE LLEI:

**1) RGE núm. 4932/21**, presentada pels Grups Parlamentaris Unidas Podemos i Socialista, relativa a repensar els mecanismes i mesures de prevenció de catàstrofes. . . . . 1332

**2) RGE núm. 5417/21**, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a protecció del monòlit de Sa Feixina. . . . . 1338

---

LA SRA. PRESIDENTA:

Bones tardes, senyores i senyors diputats. Començam la sessió i, en primer lloc, demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Sí, buenos días, Sra. Presidenta, Jesús Méndez sustituye a doña Patricia Guasp.

EL SR. BONET I DÍAZ:

Gràcies, presidenta, Javi Bonet substitueix Juan Manuel Lafuente. Gràcies.

EL SR. FERRER I RIPOLL:

Bon dia, Joan Ferrer substitueix Francina Armengol.

LA SRA. GAMUNDÍ I MOLINA:

Bon dia, Sra. Presidenta, Beatriu Gamundí substitueix Enric Casanova.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies.

**I. Compareixença de la delegada del Govern a les Illes Balears, per tal d'aclarir l'entrada irregular de diverses persones que viatjaven en un vol que va aterrar d'emergència a l'aeroport de Palma per una suposada indisposició mèdica, sol·licitada pel Grup Parlamentari Popular, mitjançant l'escrit RGE núm. 12262/21, i acordada per la Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals, a la sessió de dia 2 de febrer del 2022.**

Passam al primer punt de l'ordre del dia d'avui, que consisteix en la compareixença de la delegada del Govern a les Illes Balears, sol·licitada pel Grup Parlamentari Popular, mitjançant l'escrit RGE núm. 12262/21, i acordada per la Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals a la sessió de dia 2 de febrer de 2022, per tal d'aclarir l'entrada irregular de diverses persones que viatjaven en un vol que va aterrar d'emergència a l'aeroport de Palma per una suposada indisposició mèdica.

Aquesta presidència els comunica que dia 14 de febrer va tenir entrada al Registre de la Cambra l'escrit RGE núm. 1269/22, presentat per la delegada del Govern a les Illes Balears, Sra. Aina Calvo i Sastre, mitjançant el qual comunica la no assistència a la sessió de la Comissió d'Assumptes Institucionals per les raons que s'hi exposen.

L'esmentat escrit, un cop admès per la Mesa del Parlament de les Illes Balears, es trametrà a tots els grups parlamentaris.

A continuació passam al segon punt de l'ordre del dia d'avui, que consisteix en el debat de les proposicions no de llei RGE núm. 4932/21 i 5417/21.

**II.1) Proposició no de llei RGE núm. 4932/21, presentada pels Grups Parlamentaris Unidas Podemos i Socialista, relativa a repensar els mecanismes i mesures de prevenció de catàstrofes.**

Començarem pel debat de la Proposició no de llei RGE núm. 4932/21, presentada pels grups parlamentaris Unidas Podemos i Socialista, relativa a repensar els mecanismes i mesures de prevenció de catàstrofes.

Per a la seva defensa per part del Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Sans, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, presidenta. Avui duim una proposta no de llei a debat que, tot i que es va presentar en el mes de maig de l'any passat, lamentablement, és una iniciativa que no perd vigència i no perd la vigència perquè de cada any es produeixen més i més temporals que van associats a catàstrofes naturals les quals, desgraciadament, tenen uns efectes sobre el nostre territori i de vegades hem hagut de lamentar també pèrdues humanes.

Aquesta iniciativa principalment pretén tres coses essencialment, el canvi climàtic és una realitat, diguin el que diguin els negacionistes, un canvi climàtic documentat científicament i on es fan unes prediccions gens encoratjadores a 20, 30, 50 anys vista i, encara que sembli que pot quedar molt, no queda tant.

S'alerta de les conseqüències de no mitigar el canvi climàtic, algunes d'aquestes conseqüències ja les veiem i avui vull posar un exemple més visual i impactant del que significa el canvi climàtic: és el cas de Indonèsia, que s'ha vist obligada a traslladar la seva capital, Jakarta, ja que actualment el 20% de la ciutat ja es troba per sota del nivell del mar, una xifra que, segons els investigadors, es duplicarà a l'any 2050, i la realitat que s'han trobat és que el Parlament indonesi el que ha fet és aprovar un projecte de llei per traslladar la capital a una nova ciutat.

Però és evident que no importa anar tan enfora, aquí, a les Illes Balears, també tenim el recentment presentat projecte de Costes pel Canvi, que vàrem presentar les conclusions on es posava de manifest que les Illes perdrien 800 hectàrees per inundacions a causa del canvi climàtic.

Amb tot això el que vull dir és que la conscienciació de la realitat que ens tocarà viure és essencial per poder prevenir les catàstrofes del futur.

En aquest sentit, en el primer punt instam el Govern de l'Estat a crear unes meses sectorials, tal com indiquen els organismes internacionals, per tal d'estudiar d'una forma transversal la prevenció de desastres, la reconstrucció i recuperació després del desastre, amb la finalitat de reconstruir millor.

L'expressió "reconstruir millor" tal vegada pot sonar un poc etèria, però precisament són els col·legis oficials de geògrafs els que han posat el debat sobre la taula, i pens que és un debat

que, com a institució i com a societat, no podem evitar. Els desastres costaners cada cop són més freqüents, moltes vegades es reconstrueix el mateix passeig en pocs anys de diferència.

Jo avui no diré aquí si s'ha de reconstruir o no, però el que dic és que s'ha de produir el debat, i això ho proposam al primer punt; proposam que sigui el Govern de l'Estat qui lideri aquestes meses, ja que consideram que la lluita contra el canvi climàtic s'ha de fer a gran escala, perquè és evident que les petites accions sumen, però les decisions valentes són les que s'han d'aplicar a gran escala.

Per una altra part, el segon punt, un poc en la mateixa línia de l'explicat fins ara, aquest augment de desastres naturals que impacten sobre el nostre territori, els béns fins i tot de les nostres pròpies vides i les persones, es fa necessari fer una revisió dels criteris pels quals es declara una zona catastròfica i pensam que és important ampliar aquests criteris de manera que es puguin fins i tot agilitar aquestes ajudes que van associades a aquesta declaració.

I, finalment, per poder prevenir i reconstruir millor, les conclusions que surtin d'aquestes meses sectorials necessiten de mitjans econòmics i humans. Per això proposam que l'Estratègia Nacional de Protecció Civil es reforci.

El futur de les futures generacions, aquestes més joves i molt conscienciades en la lluita contra el canvi climàtic, depèn de les decisions que es prenguin a les institucions. Les grans cimeres climàtiques necessiten d'acords valents, compromís de tots els països i no mitges tintes, com hem pogut veure en algunes darreres d'aquestes cimeres.

No hi ha planeta B i hem de contribuir totes la seva conservació i avui demanam el vot favorable dels diferents grups d'aquesta cambra.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Sans. Per a la defensa també de la iniciativa, per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Carbonero, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Sí, moltes gràcies, presidenta, bon dia a tots i a totes. Com bé ha comentat la companya del Grup Unidas Podemos, aquesta proposició la presentam amb visió global, dic amb visió global perquè és un debat que hem tingut en diferents moments en aquesta cambra i també en plenari, tot el tema de les emergències i de la gestió dels efectes meteorològics extrems.

Aquesta proposta, torn dir que fa aquesta visió global perquè és necessari entrar a l'àmbit de la legislació actual que fa referència al fet que el canvi climàtic és una realitat, el tenim aquí i veiem com de cada vegada tenim més efectes meteorològics extrems amb més freqüència i la prevenció i la mitigació dels efectes del canvi climàtic és la base de l'acció; és a dir, ara tenim els efectes, i la prevenció i la mitigació és

part de l'actuació, i així es reflecteix a tot el marc legal que actualment tenim.

Els diferents episodis extrems està clar que la prevenció, per a una banda, primer de tot és la prevenció de les persones i després dels béns materials.

Hem de reflexionar profundament sobre la reconstrucció també. Aquests efectes meteorològics afecten... -hem de protegir les persones-, afecten els béns materials també i hem de reflexionar sobre la reconstrucció, a veure com ens pot afectar en el que hem construït i en tota l'estructura que tenim com a societat, com bé ha dit la companya, en tota l'estructura social, sanitària, cultural, ambiental, tecnològica, política i institucional, però també com hem pensat la nostra estructura i com ens poden afectar en un futur no massa llunyà aquests efectes meteorològics.

El sistema de protecció civil és un sistema de sistemes, ja ho hem dit, és una visió sistemàtica, no podem fer trossos del sistema de protecció civil perquè hi estam involucrats tots, tota la societat hi està involucrada, i així ho diu també la legislació tant estatal com autonòmica, fins al darrer ciutadà passant pel govern autonòmic, locals i estatal, tots ens hi hem d'involucrar, i per açò presentam aquesta proposició no de llei, perquè creiem que és molt important aquesta visió.

Volem posar el focus també sobre l'ordre, la qual esmentam al tercer punt, de l'Estratègia Nacional de Protecció Civil, que és l'Ordre PCI 488/2019, que es va aprovar el 26 d'abril, i està publicada al BOE, on en el primer punt ja diu, capítol 1, una visió integral de la Protecció Civil, i on fa referència a tota l'estratègia per mitigar i per fer front a aquest repte que tenim de futur.

Esperam que hi hagi el suport dels diferents grups i per part nostra seguir fent feina perquè sobretot hi hagi la protecció de les persones i dels béns materials.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Carbonero. El Grup Parlamentari Popular ha presentat les esmenes RGE núm. [1306](#), [1307](#), [1308](#), [1309](#) i [1310/22](#), i, per a la seva defensa té la paraula el Sr. Camps, per un temps de cinc minuts.

EL SR. CAMPS I PONS:

Gràcies, Sra. Presidenta, bon dia, senyores i senyors diputades. Bé, som davant una proposició no de llei presentada pel Partit Socialista i Unides Podem, veiem que l'altre soci de govern no s'hi ha adherit, entenem que deu veure que falten una sèrie de reivindicacions i accions que perfectament des d'aquesta comunitat autònoma es poden tirar endavant.

Des del Partit Popular ja avanç que serà vot favorable a aquestes feines, a aquestes tasques de reforçar i prevenir els desastres amb perspectives transversals, repensar els criteris per declarar zones catastròfiques i reforçar amb mitjans econòmics i personals, però entenem que posar deures a les altres

administracions és molt còmode, és molt fàcil, però des del Partit Popular entenem que el Govern no ha estat suficientment objectiu i coherent amb aquesta proposició no de llei, per açò hem presentat aquestes cinc esmenes.

La primera esmena que vull comentar és referent a les ajudes pendents arran d'aquests fenòmens atmosfèrics adversos els quals provoquen aquests danys, principalment a les persones i als béns, i, per tant, entenem que hi ha d'haver aquí aquesta corresponsabilitat i ha de ser d'una forma àgil per part de les administracions pagar aquestes ajudes, aquestes subvencions, aquests compromisos que s'han anunciat.

Després, també presentem una altra esmena arran de la torrencada de Sant Llorenç d'Es Cardassar. Per iniciativa del Govern, que també en aquest moment forma part de la comunitat autònoma, van presentar una sèrie de iniciatives per poder avançar, per poder millorar tots aquests mecanismes de seguretat quant als temes d'emergències, es volia fer la creació d'un cos integrat d'actuació i veiem que passen els anys i no han estat capaços de posar-ho en marxa. Per tant, em sembla que, si són coherents, vostès no veuran cap inconvenient a aquesta esmena per poder donar el seu vot favorable.

Així com reprendre les negociacions i convocar totes les administracions implicades perquè la Llei del foc pugui ser aprovada dins la resta de la legislatura que ens queda, principalment perquè va ser liderada per qui va ser la consellera d'Hisenda i Administracions Públiques, la Sra. Cladera, que a dia d'avui és la presidenta del Consell de Mallorca, i feia afirmacions com que el Govern treballa, com bé vostè ha dit, en un projecte de llei perquè el servei de prevenció i extinció d'incendis, coneguda com la Llei del foc, que tracta per poder millorar la coordinació; feia afirmacions com, la importància és que el més aviat possible tinguem una llei, un projecte de llei que reguli la Llei del foc per donar aquestes millores, aquestes garanties, aquesta coordinació entre els diferents organismes de serveis per poder minimitzar el risc i per poder donar una resposta a qualsevol tipus d'incidència, emergència, amb garanties als ciutadans.

Després, també presentem una altra esmena, que es puguin reforçar els voluntaris de Protecció Civil que tenen els municipis repartits a totes les illes, uns voluntaris que sempre estan a disposició per poder col·laborar amb les peticions que els fan les diferents administracions; depenen dels ajuntaments, però no s'ha d'oblidar que la llei d'aquí, des d'aquest parlament, doncs té obligacions, té competències i, per tant, només se'n recorden d'ells a l'hora de repartir feines, però no són capaços des del Govern de la Sra. Armengol, així ho va demostrar en els pressuposts passats per a aquesta any 2022, en no voler donar unes partides perquè aquests ajuntaments puguin alleujar les despeses que implica el manteniment, els vehicles, la formació, que de vegades no arriba suficientment des d'aquest govern i han de fer formacions paral·leles, etc.

I pel que fa també a temes de seguretat, qualsevol tipus de catàstrofe, doncs també necessitam serveis de seguretat, aquests serveis de forces i cossos de seguretat de l'Estat, que, com tothom d'aquesta sala sap, que, segons les ràtios que manegem, doncs hi ha un dèficit aproximadament de 700 efectius a repartir a totes les Illes. Per tant, entenem que és una obligació

ja no aprovar-ho, sinó insistir i reivindicar que sigui d'una forma efectiva per a aquesta pròxima temporada i a partir del més prest possible comptar amb els reforços d'aquests professionals.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Camps. A continuació passam al torn de fixació de posicions i pel Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Méndez, per un temps de cinc minuts.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sra. Presidenta. Afortunadamente las explicaciones de las ponentes de la proposición nos ha aclarado que el tema era el cambio climático, porque en la lectura de la propuesta y de la exposición de motivos no aparecía y, claro, aquí entonces esto quedaba una afirmación un poco extraña y es que han crecido en los últimos veinte años las catástrofes naturales. Y uno se pregunta, ¿han crecido en los últimos veinte años las catástrofes naturales y a qué se ha podido deber? Está clarísimo que podía deberse tanto a las conjeturas de Nostradamus, como a unos calendarios mayas y a este tipo de cosas y, muy probablemente, al hecho de que hace veinte años era el año 2001, con lo que ustedes saben, por milenarismo matemático lógico, el año 2000 pues tenía que ser un año muy peligroso.

Yo, como cuento 50 y muchos, 50 y muchísimos, pues, ¿qué quieren que les diga? Las catástrofes naturales, ¿qué ahora hay... los volcanes estallan más, las tormentas son más grandes y los tifones arrastran más barcos en el océano? Permítanme descrierlo, yo llevo ya suficiente en este planeta leyendo las noticias para creer que las catástrofes naturales son las mismas desde hace demasiado tiempo.

No, lo que sí que pasa es que, claro, si vamos a tener un presidente del gobierno que aparece en una isla donde ha estallado un volcán y promete 12 millones de euros de ayudas y al día siguiente los convierte en 120 millones, es lógico que nos sorprendamos y, perdón, ¿aquí qué ha pasado? Y entendamos que lo que se ha hecho es que esa noche se han contabilizado las obligaciones del Estado, o sea, lo que tenía que hacer de esta carretera se ha roto; este tendido, este cableado ha desaparecido; estos emisarios han sido arrastrados; lo contabiliza y dice que todo ello son ayudas del Estado. No son ayudas, son obligaciones.

Así que me da miedo cuando nos ponemos a repensar sobre catástrofes naturales la formulación que estamos utilizando, aunque eso sí, les reconozco que esto de que se impongan ustedes una obligación de repensar a mí me parece estupendo. Quiero decir, van a tener, pueden contar, por supuesto, con mi voto favorable, repiensen, porque creo que tienen bastante que repensar.

Porque, claro, aquí vamos, de verdad, ¿qué es lo que ha pasado? ¿Qué es lo que ha hecho que ustedes tengan la apreciación de que hay más catástrofes naturales o que incluso lo puedan demostrar? Pues que hemos cambiado la calificación de desastres naturales. Pero permítanme recordarles un

pequeño ejemplo que se lo aclarará: en Es Castell, cuando subió el nivel de consideración de nitratos, que consideraba agua contaminada en 4 puntos en lugar de 5, al día siguiente fui a beber yo, inocente de mí, sin haber leído este cambio de calificación, un vaso de agua y fui avisado de "¡no!, hoy ya no es potable". Y les dije: "pero es el mismo agua que ayer"; y me dijeron: "no, no, pero hoy ya no es potable". ¿Qué había pasado? Que la Unión Europea había cambiado de criterio, el agua, lógicamente, era la misma de un día para otro, comprenderán ustedes, ¿no? Quiero decir, que a cambio de criterio anunciado, bien (...)

¿Qué los gobiernos son capaces de cumplir sus propias predicciones cambiando la normativa? Bien, pero es una cosa ya sabida, pero que no se las den de más sabios que los demás, si cambiamos el nivel de lo que consideramos un desastre natural, tenemos más desastres naturales. Pero aviso, para tranquilidad de la ciudadanía, que no ha habido un incremento de desastres naturales, y se lo digo yo, como ser humano que ha estado habitando aquí parte del siglo XX y del siglo XXI, ¿vale?, o sea, con esa autoridad lo hago.

Ahora, esto se muestra perfectamente en el punto 2, donde la propia redacción les engaña. Dicen ustedes: "*zona catastrófica, davant l'augment considerable de desastres que regula l'article 23*". O sea, que la cantidad de desastres naturales que van a suceder y que son naturales, antes se decía que estaban en las manos de Dios, no sé si ahora será de gea o de pangea, pero esos desastres naturales se regulan en el artículo 23. O sea, ¿se consideran ustedes con la capacidad de regular, mediante la ley, los desastres naturales? He visto casos de soberbia, pero esta les aviso que es una de las soberbias que será castigada. La ley no puede regular la cantidad de desastres naturales, ¡ojalá pudiera, sería delicioso!

Recuerda aquello del (...), *diu l'article 26, que "en un cas de compromís, el califa té el dret de no fer cas a totes les lleis del país"*. Esto no es el artículo 23, es el artículo 26 el que están intentando imponernos.

Como lo que piden de todas maneras ustedes, es repensar, comprenderán que somos unos formidables partidarios.

Y como, además, el Sr. Camps les adjudica un baño de realismo...

LA SRA. PRESIDENTA:

Vagi acabant, Sr. Méndez.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

... -termino en un momento, presidenta-, con estos 6 puntos viejos conocidos en los que insiste, nosotros seremos favorables, tanto a los puntos como a las enmiendas.

Gracias, Sra. Presidenta, y perdone por mi extensión.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Méndez. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. Ensenyat, per un temps de cinc minuts.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Sí, moltes gràcies, Sra. Presidenta. Evidentment, estam totalment d'acord amb el sentit de la proposició no de llei, i no sé per què no la signarem, no sé si ens va passar o què, però, evidentment, crec que l'haguéssim poguda assignar, no ho record, no sé si és que va coincidir a un moment on hi havia tot el tema de Tramuntana, on l'Estat es va negar a declarar zona catastròfica els municipis de Valldemossa, Esporles i, sobretot Banyalbufar, per aquell cap de fibló, on si allò no era una zona catastròfica que m'expliquin exactament què és una zona catastròfica, quan no va quedar cap pi ni un a l'aire.

Però, de totes maneres, que ha estat una situació que després s'ha pogut reconduir. I crec que sí que aquests ajuntaments, on això els va comportar unes despeses importants, tendran una subvenció per part de l'Estat per fer front a aquestes despeses; és a dir, les que es varen fer en el moment del cap de fibló, com també les que s'han fet de manera posterior.

En tot cas, serveixi per il·lustrar aquesta proposició no de llei, amb exemples concrets que hem hagut de patir aquí mateix, és veritat que desastres naturals n'hi ha hagut sempre i estan molt documentats, inundacions, per exemple, a Palma al segle XVI, on moriren 2.000 i busques de persones i que això va provocar que es canviés el cau de Sa Riera mateix, pel cau actual i que abans transcorria per aquí prop, pel Born i per la Rambla. Però, evidentment, hi ha una qüestió que és el canvi climàtic, que això, evidentment, suposa un augment del nivell de la mar, suposa un canvi important en qüestions meteorològiques que ens duen que hi hagi un procés obert de reflexió, de com hem d'intervenir quan hi ha una situació d'aquest caràcter i molt especialment quan es pugui prevenir.

Algú feia referència, per exemple, quan hi ha un temporal que se'n du una platja, si hem de reconstruir aquesta platja o no l'hem de reconstruir. En tot cas, evidentment, són debats que s'han de tenir i que s'han de tenir, evidentment, tenint aquesta visió global, no just a les Illes, que evidentment les illes en segons què, especialment amb referència a la mar, ens fan més vulnerables potser que altres territoris que tal vegada no tenen aquestes circumstàncies.

En tot cas, però, estam a favor de la proposició no de llei i, per suposat, hi votarem a favor.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Ensenyat. Pel Grup Parlamentari VOX-Actua Balears no assisteix cap diputat a la sala. Passam al Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes i té la paraula la Sra. Sureda, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies presidenta, senyores i senyors diputats. Nosaltres, evidentment, estam d'acord amb aquesta iniciativa. És cert i s'ha dit per diferents portaveus que m'han precedit, que sempre al llarg de la història coneixem que hi ha hagut catàstrofes, però també és cert que actualment tenim pluges més intenses, sequeres més grosses, també ara s'ha dit que el nivell de la mar va pujant, i el canvi climàtic és una realitat que hem d'acceptar, i crec que ens hem de conscienciar, no només d'aquí, no només de l'Estat, sinó a nivell mundial, de les conseqüències que hi pot haver si no actuam.

Nosaltres estam d'acord amb els punts que presenta aquesta iniciativa. És veritat que s'han de reforçar i s'han de preveure els desastres amb perspectiva actual, amb el que hi ha avui en dia, però també és cert que no volem que, per part de l'Estat, les seves obligacions després es converteixin en ajudes si li ve bé. O el que no volem és que facin promeses per part de l'Estat i que després aquestes promeses són fum i no arriben als ciutadans, o no arriben a les famílies, perquè això sí que els fa mal, si tu no saps a què t'has d'atendre i et fan unes promeses perquè s'arreglaran unes coses, fa mal i fa mal a la ciutadania.

El tema de Protecció Civil, és veritat que diuen que l'administració se n'ha de fer càrrec, a les esmenes que ha presentat el Sr. Camps, jo en principi hi donava suport, és veritat que hi havia uns compromisos perquè es fes un cos d'emergència en cas de fenòmens meteorològics -això, si no vaig errada, ho va defensar el Sr. Font, en el seu moment, en el Ple de dia 4 de desembre del 2018, i es va defensar perquè havien tengut uns mals, com vostè ha dit, a la zona de Llevant molt forts, allà on 13 persones varen perdre la vida, a part dels materials que hi va haver.

En el tema de Protecció Civil, que vostè demanava que en els pressuposts de la comunitat s'incrementés la partida del pressupost, jo m'havia plantejat fer una abstenció, perquè és cert que és competència dels ajuntaments, però de la mateixa manera és cert que des del Govern sempre hi ha una partida que ajuda els ajuntaments, i si els grups que donen suport al Govern també demanen que de l'Estat es posi una partida, ells mateixos s'ho poden aplicar. I, per tant, nosaltres també donarem suport a aquesta esmena, si es considera que s'ha d'acceptar.

En definitiva, estam d'acord, però el que demanam a l'Estat també ens ho hem d'aplicar a nosaltres, perquè també hi va haver uns compromisos que s'ajudaria els municipis perquè es fessin els plans d'emergència, hi hauria recursos des del Govern de la comunitat, perquè els municipis tenguessin un pla d'emergència davant casos de possibles catàstrofes o possibles casos delicats, o de catàstrofes naturals, i encara a dia d'avui no tenen aquests informes.

Per tant, jo crec que ens hem de responsabilitzar, hem de demanar a altes esferes de l'Estat, però des de la comunitat també ho hem de fer.

Res més. Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Sureda. Pel Grup Parlamentari Mixt no es farà intervenció. Així que procedeix ara la suspensió de la sessió per un temps de deu minuts, per la qual cosa es demana als grups proposants si volen una suspensió o podem continuar.

LA SRA. SANS I REGIS:

Podem continuar.

LA SRA. PRESIDENTA:

Idò continuam. Intervenim ara els grups proposants per fixar la posició i assenyalar si accepten les esmenes, per un temps de cinc minuts, té la paraula la Sra. Sans, d'Unidas Podemos.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, presidenta Bé, primer de tot, vull donar les gràcies als grups que votaran a favor d'aquesta iniciativa. També vull agrair al Sr. Camps que hagi presentat totes aquestes esmenes. Però sí que vull tornar a remarcar, que crec que ho he fet durant la meua exposició, que l'essència de la nostra iniciativa és fer aquesta reflexió que es necessita a nivell de societat i partint des del Govern de l'Estat, perquè consideram que la lluita contra el canvi climàtic s'ha de fer a totes les escales, és evident, però que hem de liderar el canvi. No podem fer accions locals exclusivament a un espai, mentre els nostres veïnats continuen, per exemple, contaminant o fent un mal ús, per exemple, de tots els productes que puguin estar contaminant i prenent mesures totalment contràries. Per això nosaltres hem fet aquesta iniciativa.

Així mateix també, vull explicar que moltes de les qüestions que vostè ha plantejat ja han estat debatudes en aquesta comissió, s'han presentat diverses iniciatives i per això no hem tornat a presentar una iniciativa sobre el mateix, sinó que a un moment on els organismes internacionals fan una crida d'atenció a tots els països i diuen que la lluita contra el canvi climàtic s'ha de dur endavant, nosaltres reafirmam el nostre compromís amb la presentació d'aquesta iniciativa i convidam a fer totes aquestes meses sectorials que han de tenir una perspectiva transversal a tots els nivells per tal de poder fer veritables canvis valents.

Després, el Sr. Méndez, estic sorpresa, gràcies per votar a favor, però no sabia que el Partit Ciutadans ara té unes tendències negacionistes. I disculpi'm, Sr. Méndez, si preferesc creure en l'experiència dels científics i no en la seva experiència unipersonal viscuda des d'Es Castell. Jo he posat un exemple, crec que molt rellevant, durant la meua intervenció. El Parlament d'un país ha aprovat traslladar la seva capital a un altre lloc perquè la contaminació, el nivell de la mar que puja, està fent inviable viure allà. I, per tant, no em digui que un país sencer està fent un canvi tan gran, i és *porque sí*, i no ha escoltat... potser si haguessin escoltat la seva intervenció avui haguessin votat en contra de traslladar la capital de Jakarta, no? Però, bé...

Crec que també és important, sí, repensar els criteris de declarar una zona o no, el Sr. Ensenyat ha posat un exemple.

Nosaltres pensam que sí que hi ha un increment d'aquestes catàstrofes i, sobretot, un increment de la seva duresa, amb la qual estan colpejant les nostres illes. I també li vull dir, Sr. Méndez, que sí, que l'exposició de motius sí parla de canvi climàtic, en el segon paràgraf. Per tant, crec que sí que hi estava totalment relacionat.

I bé, nosaltres també consideram que no volem promeses, això ho compartim. Nosaltres volem fets i volem fets valents, sobretot, i que s'obrin debats que fins ara s'eviten, però que pensam que són necessaris per tal de prevenir el que pugui ocórrer en el futur. És a dir, crec que tots recordam imatges d'ones gegantines colpejant edificis a primera línia a les Illes Canàries, o aquí, a Mallorca, a Portocolom... -a Portocolom o a Cala Rajada, disculpin-me, ara no ho record gaire bé-, i hi ha famílies que viuen en aquestes cases i que quan hi ha un temporal d'aquests els afecten i tal volta passarà una vegada cada tres anys. Però, escoltin, és el risc humà que estam patint i trob que, com a societat i també com a institucions, hem de ser valentes per afrontar un debat que se'ns posarà..., bé, que se'ns posarà, no, que ja tenim a sobre. I sobretot crec que també ho hem de fer per les generacions més joves, que pens que està molt bé que hagin agafat aquesta bandera com una de les seves reivindicacions, demanant a totes les institucions i administracions que facin coses, que prenguin decisions valentes per tal d'evitar un mal major; perquè els efectes -com dic- ja els estam sentint, i no ho dic jo, Esperança, sinó que ho diuen científics. I jo crec que hem de fer cas a la comunitat científica que de vegades -com he dit a la meua exposició- vint o trenta anys ens semblen molt enfora, però després ens hi trobarem a sobre i serà molt més complicat poder prendre decisions, i fins i tot tal vegada seran molt més complicades i males de resoldre.

I ja està, gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Sans. Pel Grup Parlamentari Socialista, la Sra. Carbonero té la paraula.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Moltes gràcies, presidenta. Bé, és curiós com una proposició no de llei que pretenia elevar un poc el debat i reflexionar sobre temes més globals i transversals, que hem explicat a la primera intervenció, ens du fins i tot a un debat negacionista, com bé exposava el Sr. Méndez, a mi també m'ha sorprès aquesta equiparació d'una pseudociència amb el que és la ciència; no només la ciència, el que és el grup internacional d'experts en canvi climàtic, que fa un informe, i el darrer va ser..., fa un informe cada ics temps, i el darrer va ser demolidor. El darrer ho deia ben clar: que l'acció de l'home és clara i és contundent sobre els efectes del canvi climàtic.

I bé, jo vull posar en relleu que l'acció política i l'acció científica han d'anar de la mà, i m'ha estranyat realment el discurs del Sr. Méndez. Avui no tenim el Grup Parlamentari VOX -que ja sabem que és negacionista, i ho diuen-, però de Ciudadanos m'ha estranyat aquesta reflexió, perquè tenim observacions científiques, de fa molts d'anys, cada vegada més complexes i tecnològicament més avançades, i els informes

científics cada vegada tenen una base més contundent i més reflexionada per part dels científics de tot el món.

Per tant, aquesta proposició anava cap el sentit de seguir la línia de la línia científica marcada a nivell internacional i a nivell d'Europa, també. Perquè jo li vull recordar al Sr. Camps que un dia ens va dur una proposició aquí, on hi havia un petit error en tema legislatiu, que feia referència a una llei que estava derogada, perquè precisament les lleis en temes de protecció civil s'han actualitzat darrerament, per què?, perquè el concepte s'ha canviat totalment, perquè hi ha un increment de població urbana en zones de perill ambiental, i no fa falta que anem a grans ciutats, ho vam poder veure a Menorca, per exemple, a Ferreries, quan hi va haver el desbordament del torrent que passa per la ciutat. Això et fa reflexionar, de dir, bé, són zones inundables, són zones que hi viu gent, l'increment de la població urbana en zones de perill ambiental és real, i açò és una realitat que hem d'acceptar.

Després, hi ha una vulnerabilitat de les infraestructures econòmiques i tecnològiques que també ens podrien crear incomoditats i ens podríem crear també ineficiències; després hi ha la degradació dels ecosistemes, que encara incrementa més totes les conseqüències; i després hi ha els increments dels fenòmens meteorològics adversos, que açò és una realitat, cada vegada són més freqüents i són més virulents, i així està comprovat. Per tant, jo crec que aquesta proposició de llei precisament és per agafar un poc la línia estatal del que és l'àmbit global, la necessitat transversal.

I pel que fa referència a les esmenes del Partit Popular, jo he de dir que bé, que, encara que la Sra. Sans li digui que no li accepten..., quasi totes estan aprovades. Vull dir, tot el que són les ajudes, està aprovada fins i tot diverses vegades. Vull dir, jo ahir capvespre vaig fer un recordatori de totes les que vostè proposa, per enèsima vegada, perquè les ha presentades ja tant a plenari com a comissió.

El tema de pagar l'hem aprovat, i nosaltres volem que hi hagi un canvi; per açò el nostre punt que es refereix al sistema, perquè, engregar un sistema d'ajudes, vostè sap, Sr. Camps, que són expedients administratius complexos, on hi ha valoracions, i bé, tots els expedients de catàstrofes estan molta estona a poder ser pagats. Tant de bo els poguessin pagar d'un dia per l'altre, som els primers que ho volem així. Per açò nosaltres proposam que hi hagi un canvi, també, que es faci una reflexió, perquè si hem de tenir aquestes realitats amb més freqüència, fem canvis a la legislació perquè es puguin declarar i es puguin fer les ajudes d'una altra manera, perquè nosaltres som els primers, també, que no volem quedar només en promeses.

Per tant, agrair el vot positiu de tots els grups i seguim amb el debat del canvi climàtic, que sigui amb base científica, però.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Carbonero. La presidència entén que no s'accepten les esmenes presentades, cap.

Idò, acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei original, RGE núm. 4932/21.

Vots a favor?

S'entén aprovada, idò, per unanimitat.

S'aprova, en conseqüència, per unanimitat, la Proposició no de llei RGE núm. 4932/21, relativa a repensar els mecanismes i mesures de prevenció de catàstrofes.

**2) Proposició no de llei RGE núm. 5417/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a protecció del monòlit de Sa Feixina.**

A continuació, passam al debat de la Proposició no de llei, RGE núm. 5417/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a protecció del monòlit de Sa Feixina. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula el Sr. Bonet, per un temps de cinc minuts.

EL SR. BONET I DÍAZ:

Moltes gràcies, presidenta. El passat 26 de maig de 2021 el Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears va sentenciar *“desestimar los recursos de apelación interpuestos por la representación procesal del Ayuntamiento de Palma, el Consell Insular de Mallorca y la Associació per a la recuperació de la Memòria Històrica de Mallorca, contra la sentència número 94/2020, del 27 de febrero, dictada per el Ilustrísimo Sr. Magistrado Juez del Juzgado de lo Contencioso Administrativo número 3 de Palma”*, per la qual cosa l'acord del Ple del Consell Insular de Mallorca, de data 18 de juliol de 2017, que denega la condició de bé catalogat el monòlit de Sa Feixina, quedava anul·lat.

El 26 de març de 1998, per recordar una mica la història d'aquesta ciutat i la responsabilitat de molts de regidors que hi han passat, els regidors dels grups municipals que en aquell moment formaven el consistori, Partit Popular, Partit Socialista, PSM i Esquerra Unida, varen acordar per unanimitat la col·locació d'una placa en el monument de Sa Feixina amb el text següent: *“Aquest monument fou erigit l'any 1948 en record de l'enfonsament del creuer Balears”*.

Per als ciutadans de Palma aquest monument és avui símbol de la voluntat democràtica de no oblidar mai aquests errors de les guerres i les dictadures. Des de llavors i fins a l'aprovació de la Llei 52/2007, de 26 de desembre, per la qual s'amplien i reconeixen drets i estableixen mesures en favor dels que varen patir persecució o violència durant la Guerra Civil i la dictadura, el monument va formar part de la vida dels ciutadans de Palma sense que es donés cap fet o circumstància a nivell social o polític d'especial rellevància.

En compliment de l'article 15.1 de l'esmentada llei les administracions públiques, en l'exercici de les seves competències, prendran les mesures oportunes per a la retirada de escuts, insígnies, plaques i altres objectes o esments commemoratius d'exaltació personal o col·lectiva de la revolta militar de la Guerra Civil i de la repressió de la dictadura.

La batlessa Aina Calvo, del Partit Socialista-PSIB, i sent l'actual batlle de ciutat, José Hila Vargas, en aquell moment tinent de batlle, varen decretar la retirada de l'escut i el text en relleu de la cara mitjana del monument dedicat a les víctimes del creuer de la guerra Balears i la col·locació d'una placa redactada en cinc idiomes: català, castellà, anglès, francès i alemany, amb el text: *“Aquest monument va ser erigit l'any 1948 en record de l'enfonsament del creuer Balears durant la Guerra Civil. Avui és, per a la ciutat, símbol de la voluntat democràtica de no oblidar mai els horrors de les guerres i les dictadures. Palma, 2010”*.

Cal recordar que la mateixa batlessa, la Sra. Aina Calvo, i la regidora de Cultura, del Bloc, la Sra. Nanda Ramon, varen defensar la decisió perquè així, i llegesc literalment: *“es converteix aquest monòlit en un reconeixement a totes les víctimes de totes les guerres i a la convivència democràtica”*. La Sra. Aina Calvo i la Sra. Nanda Ramon.

La mesura va comptar amb el consens i el suport polític de la resta de forces polítiques del consistori, el Partit Popular i Unió Mallorquina i amb el beneplàcit d'entitats de veïns de Palma. El monument havia estat desvestit de tota simbologia inapropiada i convertit en un símbol democràtic per a la reconciliació i el record.

Inexplicablement els partits polítics que havien pres la decisió d'adaptar el monument al que marcava la Llei 52/2007 i els partits sorgits de noves aliances entre algun grup d'ells des de la seva arribada al nou govern municipal, l'any 2015, es varen llançar a una croada per demolar el monument contra tots els acords previs que s'havien subscrit i executat.

Ni els informes tècnics que suggerien la preservació del monument i la seva protecció ni la forta pressió social, aliena a qualsevol afecció política en particular, varen poder canviar gens la postura rígida, incongruent i imperativa del governs municipal i insular. Tant és així que la mateixa sentència conclou que: *“sin eludir la valoración histórica, la resolución del litigio debe centrarse en valores arquitectónicos y artísticos, priorizando los informes técnicos sobre aquellos acuerdos que resulten de órganos de participación política”*, en clara al·lusió a la pèrdua d'objectivitat derivada de la polarització social sobrevinguda que, *y entrecomillo: “enturbia, definitivamente, los términos del debate”*.

Malgrat les decisions polítiques dels partits del govern d'esquerres del Consell Insular de Mallorca, tant a la Comissió Insular del Patrimoni Històric com al Ple de la institució de juliol de 2017, la sentència del TSJ de les Illes Balears centra la seva decisió en informes i dictàmens tècnics que motiven la conservació del monument. La ponència tècnica de Patrimoni Històric del Consell en dues ocasions va aprovar per majoria proposar la declaració com a bé catalogat del monòlit de Sa Feixina. L'informe de la Comissió Nacional...

LA SRA. PRESIDENTA:

Acabi, Sr. Bonet.



EL SR. BONET I DÍAZ:

... -sí-, tenim informes igualment de l'ICOMOS i igualment informes d'ARCA.

Per tot això, proposam els següents punts. Primer: “el Parlament de les Illes Balears insta el Consell Insular de Mallorca que tramiti l'expedient administratiu adient per tal de procedir a la declaració com a bé catalogat del monòlit de Sa Feixina”; i, segon punt: “el Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a incloure el monòlit de Sa Feixina al catàleg general de Patrimoni Històric de les Illes Balears una vegada el consell insular hagi procedit a declarar-lo com a bé catalogat”.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Bonet. Passam al torn de fixació de posicions. En primer lloc, pel Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Sans per un temps de cinc minuts.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, presidenta. “*Los aviones venían rasantes y me agazapé en el suelo cubierto por una manta, de pronto sentí un golpe fuerte en la espalda, quedé paralizado, noté que tenía sangre, cuando todo el mundo se levantó vi que me había caído encima la cabeza de una niña. Yo tenía diez años y ella era más chiquita, una pequeña de cuatro o cinco años*”. Alejandro Torre Alba, relata aquesta vivència que va viure a la carretera Màlaga-Almeria. Els civils que temien per la seva vida varen decidir escapar per l'única sortida que tenien, els 175 quilòmetres que separen Màlaga d'Almeria, i els feixistes i els nazis varen convertir aquesta carretera costanera en una carnisseria, que va suposar el major crim de la Guerra Civil Espanyola, coneguda com “La Desbandá”; precisament la setmana passada es complien 85 anys d'aquests fets.

Civils assetjats per terra i per mar, i per mar, precisament, pel *crucero* Balears. I vostès, senyors del Partit Popular, són els que volen mantenir erigit un monòlit en honor als víctimaris. Milers de dones, persones majors, nins i nines atacats quan es limitaven a escapar sense presentar batalla, eren civils.

Jo els recoman el llibre *País de la desmemoria*, de Juan Miguel Baquero, on hi ha recollits molts de testimonis del que va ocórrer durant la Guerra Civil i també del que va ser La Desbandá. O també els recoman l'entrevista a Paco Ferrer, que és un supervivent dels atacs del creuer Balears, que ara viu aquí a Mallorca, i potser així podran arribar a entendre la magnitud dels fet i podran entendre per què a associacions memorialistes, formacions polítiques o ciutadania en general que demanen que els monuments erigits en honor als víctimaris no els pareix bé que continuïn exposats i que a més se'ls vulgui protegir.

Però més enllà d'aquestes qüestions, que segurament avui entraran per una orella i sortiran per un altre, actualment el tema continua judicialitzat, perquè s'ha acceptat el recurs de

cassació al Tribunal Suprem que ha fet Memòria de Mallorca i, per tant, mentre continuï judicialitzada aquesta causa no hi cap de cap de les maneres la seva protecció.

I jo, ja breument, perquè trob que això es *blanco sobre negro*, de veres els ho dic, crec que si llegeixen els testimonis que queden podran entendre per què aquest monòlit no ha de continuar en peu. I, com es pot imaginar, avui votarem en contra de la seva iniciativa.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Sans, ha acabat? Gràcies, Sra. Sans. A continuació, per part del Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Méndez, per un temps de cinc minuts.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

De verdad que dudo sobre esta imposición de la autoridad intelectual y moral de quienes cuando ven negadas las consecuencias políticas culpan de que no..., dicen que no, que lo que se están negando son las causas, o sea, han interpretados ustedes francamente mal mi discurso anterior, no he negado las causas, he negado las consecuencias políticas que ustedes quieren conseguir y resulta que en ciencia se basa el grito sin sazón de "negacionista, negacionista", y en política se basa en el grito desaforado de "facha, facha", pero la verdad es que es de una simplicidad intelectual y moral que no puedan ustedes aspirar a una superioridad que esto es que la verdad es que se lo desacredita, se lo garantizo yo.

Las ciudades se construyen a base de superposiciones de generaciones que habitan en ellas. La Catedral era una antigua mezquita y está orientada, por cierto muy bonito, a Trópico de Capricornio, que es por donde entra lo espiritual; cosa que ya se avisa en *La Iliada*, que dice que en la cueva de Ítaca... - perdón, en *La Odisea*- los hombres entran por el norte y los dioses entran por el sur, el sur es el que tiene la carga espiritual y por eso además tiene esa bonita combinación del solsticio en que se carga, digamos, la pila espiritual. Ustedes nos están diciendo: “no hay que negar eso porque lo hicieron unos”.

El Borne es un templo de Memphis recreado por los revolucionarios de Prim, los de La Gloriosa, que además venían los... como cuando trajeron a Amadeo de Saboya que era el jefe precisamente de los de Memphis, es un templo con... tal y como se describe un templo de Memphis, ¿eh?, con unas esfinges en la entrada, unas esfinges en medio y un altar con el huevo alado encima de un obelisco. Ustedes me están diciendo: “No, Cánovas tendría que haber dicho: ¿qué es esta locura?, ¿qué es esto?, quiten este monumento, ¿de que están hablando?” y no disfrutaríamos del Borne.

El conocimiento de la historia se basa precisamente en la acumulación de símbolos cuyo significado, además como ven se pierden porque muy probablemente esto que yo les estoy explicando ustedes no lo recordarían.

Entonces, el Balears dentro de la flota aquella que, en realidad, permaneció republicana en su gran mayoría, tiene además el dato curioso de que don Juan como había hecho... era marino de guerra inglés pidió plaza allí, que Franco luego

siempre quiso decir: “Menos mal que yo salvé a don Juan no dejándole ser oficial del (...)”.

En fin, va produciendo la historia las acumulaciones que sirven para que uno interprete la realidad, lo que pasa es que, claro, uno que es negacionista y que es facha, ¿eh?, porque -digo- las dos cosas ya me han quedado claras, no se preocupen, lo admito; pero comprenderán que si de verdad queremos repensar las cosas y queremos convivir, pues digo..., voy a dejar ya de ir por tanto vericuetos y por tanto... cuidándome de lo que digo porque en realidad no les ayudaré a reflexionar, les ayuda más a reflexionar si hablamos con más claridad y más dirección.

Entonces, aquí se hizo una cosa muy bien hecha, que es una de las grandes cosas de la transición, que es darle más valor a la convivencia y al consenso que al desacuerdo o a la búsqueda. Entonces, si bien unos estuvieron locos celebrando sus victorias, yo ahora no voy a estar con otros locos celebrando sus derrotas. Hay un montón..., nos falta épica, nos falta épica tanto emocional, como real, como anímica, nunca ha habido tantas rotondas para poner tantos monumentos y parece que nunca ha habido tan poco tema, por cierto, que conmemorar, así que preocupémonos que una sociedad que no encuentra a qué poner de monumentos y que sin embargo sí que encuentra razones para derribar los de generaciones anteriores. Reflexionemos porque es triste.

Gracias, Sra. Presidenta, he terminado.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Méndez. Pel Grup P arlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Ensenyat per un temps de cinc minuts.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Sense cap dubte ni un és un tema polèmic i al qual, a més, hem dedicat molta molta estona des de les diferents institucions, tant a l'Ajuntament de Palma, com al Consell de Mallorca com també a aquest mateix parlament, i sense cap dubte ni un és una qüestió molt enrevessada, on hi entren molts de factors.

Abans el Sr. Bonet feia referència a tota una sèrie d'informes, ha fet referència a informes que diuen que s'han de catalogar, però evidentment també n'hi ha d'altres que diuen que no, que no s'ha de catalogar i, en tot cas, alguns fins i tot en recomanen el trasllat, d'entitats tan prestigioses com la mateixa Universitat de les Illes Balears, la Facultat de d'Història de l'Art, que diuen que suposa una distorsió important respecte d'un conjunt monumental, que són les murades renaixentistes i especialment en l'escala que hi ha a la part de dalt que forma part d'una planificació urbanística i que, per tant, això és un element distorsionador i que, en tot cas, s'hauria de traslladar, si no esbucar. De fet, crec que és una de les associacions que també varen posar damunt la taula traslladar el monument a una altra banda que no distorsionàs. No sé en quin moment històric i amb quina cronologia, perquè tampoc no ve investigat, però, evidentment, hi ha una qüestió de rerafons, que això és un monument feixista, és un monument que es fa entorn al *crucero*

Balears, aquest famós, que vull recordar, com ha fet la Sra. Esperança Sans, que va bombardejar la població civil a les costes de Màlaga, i, per tant, la població civil, no la militar, crec que en aquest sentit també és important recordar els orígens d'aquest mateix monument.

Els jutjats diuen que per precaució i que, a més, aquest contingut feixista pot distorsionar si realment és un monument que tenguí valors suficients com perquè sigui catalogat o que almanco ho sigui allà on allà on és. I, evidentment, també recordam la feina prèvia de despullar o de llevar-li aquella simbologia explícitament que era franquista, com era l'escut amb l'àguila, etc.

Tot això evidentment són elements que proven que és un tema és un tema complex, i crec que en aquest sentit nosaltres també ens hem de situar en una postura molt objectiva, però també sense oblidar de fons el que els jutges diuen, que això pot influir en una determinada presa de decisió, però jo crec que també és legítima aquesta presa de decisió respecte d'una qüestió, on la qüestió és hi ha simbologia o no hi ha simbologia? Això a dia d'avui crec que és la pregunta que ens hem de fer. Hi ha una resposta, on es manifesten els grups ultres i els grups neonazis?, a Sa Feixina; i, sobretot, quan es va presentar la candidatura pública aquí de l'extrema dreta, on ho feren?, a Sa Feixina, jo record aquella imatge que escarrufava de dos personatges, un dels quals tenim ... tenim ... anava a dir l'honor o la desgràcia d'haver-lo d'aguantar dins aquest parlament cada dimarts dient barbaritats una darrera l'altra, però precisament recordin aquella aquella imatge que va ser plana d'una portada, que recordava massa episodis històrics passats, perquè allà només faltava una esvàstica i tornar posar la lloca.

Per tant, realment, a partir d'aquí i de constatar que això existeix, això no ha de modificar o almanco, no s'ha d'incloure com a element respecte d'una qüestió on fins i tot també interfereix la Llei de memòria històrica? Jo crec que no, també és ver que les coses es feren ben fetes i així com així com tocava, hi va haver altres episodis dins la història d'aquesta ciutat, a la capital de les Illes Balears, per exemple, el pont de l'arquitecte Bennàssar en el Parc de les Estacions, on els veïnats es varen aixecar un matí, i el parc no hi era, no hi era, amb un matí el varen fotre per avall, i bé, per ventura, amb Sa Feixina haguessin hagut de fer el mateix i ens haguéssim estalviat la polèmica i totes les hores que hi hem dedicat, però en canvi no es va fer així, de manera que el pont de Bennàssar es va haver de reconstruir, perquè evidentment va ser un atemptat al patrimoni de la ciutat, i, per tant, a Sa Feixina ja les coses es varen fer d'una altra manera. I, per tant, obrir un debat, un debat que evidentment ha de ser tècnic i ha de ser polític. El debat tècnic és contradictori, hi ha gent que defensa que sí i hi ha gent que defensa que no, i són tan tècnics uns com els altres, evidentment, un escoltarà més a uns o a uns altres, però, escolti, hi ha associacions com ARCA que a mi em mereixen moltíssim de respecte, que en el seu moment va demanar la seva catalogació. Per tant, també els hem d'escoltar, i crec que en aquest sentit el debat que es va produir en aquell moment va ser un debat prou interessant, però, evidentment hi havia una qüestió purament ...

LA SRA. PRESIDENTA:

Ha d'anar acabant, Sr. Ensenyat.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

... -gràcies, Sra. Riera-, purament ideològica que crec que ha de primar a l'hora de prendre una decisió sobre els monolític, els jutges s'han de dedicar a fer justícia, a impartir justícia i no política, com desgraciadament massa vegades estam avesats.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Ensenyat. Pel Grup Parlamentari VOX-Actua Balears no hi ha cap diputat present a la sala, així que passam al Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes, té la paraula la senyora Sureda per un temps de cinc minuts.

LA SRA. SUREDA I MARTÍ:

Gràcies, presidenta. Senyores i senyors diputats. Jo començaré així com ha acabat una mica el Sr. Ensenyat, evidentment, no tot és blanc ni negre, i la veritat és que aquests partits que fan això a Sa Feixina és una clara provocació i fan un flac favor a tot el que és la protecció o a tot el que són organitzacions protectores del patrimoni històric, que ho lluiten perquè pensen que és un monument i té un valor arquitectònic aquest monument.

Evidentment, a nivell polític -i Sa Feixina es va fer quan es va fer-, com dic, no tot és blanc ni negre, i 2010, quan l'ajuntament ho va adaptar a la Llei de memòria històrica, reconeixent totes les víctimes, es va transformar en contra de totes les guerres i totes les dictadures. Jo crec que això ens ha d'ensenyar i ens ha de fer prendre de les coses que no s'han de repetir. Hi ha molta controvèrsia i hi ha entitats com l'entitat de Memòria, que pensen una cosa, com vostè mateixa ha dit, o ARCA que a nivell d'història en pensa una altra. I aquí, clar, des del nostre punt de vista, Sa Feixina no s'ha de demolar, que això suposi haver d'estar catalogat, no ho sabem, perquè evidentment, hi ha informes tècnics que aconsellen una cosa i hi ha informes tècnics que n'aconsellen una altra, i quan hi va haver la comissió tècnica, per exemple, el cap de departament de Patrimoni va estar a favor que el monument estigués protegit, igual que hi va estar ARCA. I altres entitats, com la Universitat, no varen a estar a favor que es protegís, però el fet de no protegir-se, no vol dir que s'hagi d'enderrocar, que s'hagi de demolar, que és el quid de la qüestió.

Per tant, des del nostre grup parlamentari, si l'única possibilitat que no es demoleixi, és la protecció, malament anam, perquè la idea de protegir, la idea de bé catalogat o la idea de BIC, no hauria de ser per evitar una demolició. I si desgraciadament hem d'arribar aquí, crec que ens ho hem de fer mirar tots. I si hi ha un dubte tècnic, tampoc no hem de frissar, com deia ara el Sr. Ensenyat, que d'un dia per l'altre desaparegui. Jo crec que les coses s'han de saber bé, s'han de mirar bé. Ara hi ha pendent aquesta sentència, perquè hi ha hagut les al·legacions pertinents, però jo no sé si la sentència deia que s'havia de catalogar, sinó que no s'havia de demolar, que aquí és on hi ha la diferència.

En aquest cas, com dic, nosaltres no volem que es demoleixi, però trobam que ha de ser una visió tècnica, el fet de si ha d'estar protegit o no.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Sureda. Pel Grup Parlamentari Mixt no es farà intervenció. Passam al Grup Parlamentari Socialista, té la paraula la Sra. Cano per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CANO I JUAN:

Gràcies, presidenta. Debatem avui una iniciativa que ja ha estat rebutjada a les institucions on s'ha presentat i que són les implicades, com el Consell de Mallorca i l'Ajuntament de Palma. Per tant, aquí el meu grup farà el mateix. Tomar Sa Feixina, a més, forma part dels acords de governabilitat de l'esquerra a Palma; així que, és un acord que és públic i transparent per part de les intencions dels diferents grups que conformen l'equip de govern davant la ciutadania, respecte del monument de Sa Feixina.

És cert que amb motiu de la Llei de memòria històrica de 2007, la corporació municipal presidida llavors per Aina Calvo, va decidir contextualitzar el monòlit, eliminant el jou i les fletxes, amb la llegenda que s'ha llegit abans. Ara bé, això no va ser satisfactori per a les entitats que representen les víctimes de la dictadura franquista a la nostra illa. Per tant, és incorrecte el que plantegen a l'exposició de motius, que el monument ha format part de la vida sense contestació social o política, perquè més de 30 associacions veïnals, partits polítics, entre els quals ens trobam el Grup Socialista i sindicats, també es varen mobilitzar i es va crear l'Assemblea Sa Feixina sí que es tomba.

Aquest monument té nombrosos informes tècnics que neguen els seus valors patrimonials, també té els seus partidaris. Ara bé, que a la ponència tècnica del Consell de Mallorca 13 vots fossin abstencions i només 4 fossin favorables a la protecció de Sa Feixina, bé, és una mostra que aquests valors patrimonials no són ni molt manco tan evidents. Cal tenir en compte que a dia d'avui hi ha un recurs de cassació al Tribunal Suprem per part de l'entitat Memòria de Mallorca i, fins que no hi hagi una sentència ferma, no es pot plantejar cap catalogació.

Vostès presenten aquesta PNL, amb el pretext de defensar el patrimoni i tant de bo que aquesta cridada patrimonialista l'haguéssim tengut abans de destrossar amb nocturnitat i traïdoria el Pont del tren de Palma, de l'arquitecte Bennassar, que és la primera obra civil que hi va haver d'aquestes característiques i que la Sra. Cirer va arrasar. Revesteixen d'arguments tècnics el que és ideologia, perquè és fals el dilema d'ideologia o patrimoni.

La història l'escriuen els vencedors i, per tant, la història, com ha a narració articulada per una lògica discursiva, obeeix sempre a una ideologia, a una visió política sobre què i de qui és el poder. Per tant, la narració de la història, és una narració sobre la legitimació del poder. No es pot, a més resignificar la barbàrie, no es pot resignificar el feixisme. I això que defens

aquí i ara, també ho defensava el 2007. L'homenatge al creuer Balears, inaugurat pel mateix dictador, amb el bisbe de Mallorca Hervás, que el va beneir, és un bloc de pedra que s'eleva al cel, per simbolitzar la creuada del nacionalcatolicisme. Parlam del segon monument més gran del franquisme, després del Valle de los Caídos.

La Llei de memòria i reconeixement democràtics, aprovada el 2018 en aquest Parlament, a l'article 23, considera que tots aquells elements d'exaltació o enaltiment del règim, són contraris a la memòria democràtica i a la dignitat de les víctimes.

Jo vaig tenir la sort de compartir militància amb Paco Ferrer, una excel·lent persona, ell va perdre la seva família, la seva mare i el seu pare a la carretera de Màlaga a Almeria, a l'episodi conegut como La Desbandá, el bombardeig a la població civil per part del creuer Balears, que és a qui s'homenatja a Sa Feixina, tota la seva vida va lluitar per fer desaparèixer el monòlit que li recordava aquell episodi terrible de la seva infància i que no va poder esborrar mai de la seva ment. El monument al creuer Balears enalteix el feixisme, els feixistes que perpetraren els crims de guerra contra vaixells mercants desarmats i les ciutats costaneres, massacrant la població civil que es va mantenir lleial a la legalitat vigent del Govern de la República.

Aquesta massacre silenciada, és el major genocidi del nostre país, que va tenir lloc fa 85 anys i s'estima que varen ser entre 5.000 i 10.000 persones assassinades. No és cap llegat del qual ens puguem sentir orgullosos i hauria de ser per això que hem de retirar i formar part, en aquest cas, aquest monòlit de la secció museística de memòria democràtica, contemplada la Llei de memòria i reconeixement democràtics.

Conèixer la història, sí, per no repetir-la. Conviure amb elements feixistes, que ofenen a dia d'avui a les víctimes, els familiars que són víctimes, això no, quan estan cercant encara els cossos a les cunetes. I no parlam d'Egipte, Sr. Méndez, parlam de persones que encara a dia d'avui estan cercant els seus familiars per poder enterrar-los i plorar-los en els panteons familiars...

LA SRA. PRESIDENTA:

Perdoni, hauria d'anar acabant, Sra. Cano.

LA SRA. CANO I JUAN:

Sí, ja acab. Ha fet un discurs, Sr. Méndez, molt insensible cap a les víctimes. I al Partit Popular i a Ciudadanos els demanaria que deixassin de competir amb l'extrema dreta, que ens facin aquest favor democràtic, perquè ens hi jugam molt com a societat.

Ja per acabar, Sra. Riera,...

LA SRA. PRESIDENTA:

Acabi, per favor.

LA SRA. CANO I JUAN:

..., vull que consti en acta, el sentit condol del Grup Parlamentari Socialista, per Biel Riera, el darrer supervivent de camps de concentració feixistes, que ahir ens va deixar amb 102 anys i per a ell i per a Paco Ferrer i totes les altres víctimes de la dictadura, votarem en contra.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Cano. Té la paraula per contradiccions el grup proposant per un temps de cinc minuts, Sr. Bonet.

EL SR. BONET I DÍAZ:

*Moltes gràcies, presidenta.* Agradecer a la Sra. Sureda y al Sr. Méndez sus aportaciones. Igualmente, a la Sra. Sans, al Sr. Ensenyat y a la Sra. Cano, agradecerles el tono y que hoy no hayan entrado en descalificativos personales, se agradece incluso que hayan defendido el significado que tiene para algunos el monumento de Sa Feixina, pero esta propuesta no entra en valoraciones políticas, evidentemente, ni tampoco técnicas. Después de una sentencia del TSJ, en donde todas las cuestiones de carácter patrimonial han quedado absolutamente determinadas y fijadas, el Ayuntamiento de Palma tiene la obligación legal de introducir este monumento en el catálogo, y los técnicos de patrimonio deberían instar a su catalogación, porque la cuestión patrimonial ha terminado, con lo cual debería ser un bien catalogado.

Y les recuerdo que esto no lo dice el Partido Popular, esto lo dice la justicia. El TSJ confirmó la sentencia del Juzgado de lo Contencioso número 3 de Palma e instó al Consell de Mallorca a que debe considerar el monumento de Sa Feixina como bien catalogado del patrimonio de la isla. En realidad, el Consell de Mallorca debería adoptar ya, debería haberlo adoptado ya, un acuerdo y ejecutar en sus estrictos términos dicha sentencia.

Por tanto, mantenemos nuestra propuesta no de ley y avisamos del posible incumplimiento de esta sentencia por parte del Consell Insular de Mallorca, en caso de no hacer lo que debería.

Muchas gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Bonet. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 5417.

Vots a favor? 4 vots a favor.

Vots en contra? 7 vots en contra.

Abstencions? 1 abstenció.

En conseqüència, queda rebutjada la Proposició no de llei RGE núm. 5417/21, relativa a protecció del monòlit de Sa Feixina.

I no havent més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.





**DIARI DE SESSIONS**

**DEL**

**PARLAMENT**

**DE LES**

**ILLES BALEARS**

---